

salvator

DAVIDSFONDS

GROENCOMITE

HEEMVRIENDEN

KESELS DRIEMAANDELIJKS CULTUREEL TIJDSCHRIFT

Nr 19

September 1976

IN DIT NUMMER ... 't Terlakenpad of wandeling B, een enig mooie wandeling in Kessel.

Waar is de tijd toen de 'Deirmenie' nog uitging ?

Ook in onze kindertijd waren er al stakingen!

En nog maar eens verkavelingen.

Verkiezingen in onze gefusilleerde gemeente.

'T TERLAKENPAD (Wandeling B)

We vertrekken weer aan de dorpskerk voor de put van 't Goed Ten Dijke. We vinden hier ook nog het Boerenkrijgerskruis - nu monument der gesneuvelden - gesmeed door de Lierse kunstsmit Van Boeckel. Aan de zuidkant tegen de Salvatorkapel bevindt zich de grafkelder van de adellijke familie de Roye-de Wichem die vroeger op het Terlakenhof woonde. Boven deze graftombe zien we nog een stukje van een oude zonnewijzer.

Langs het Kerkstraatje wandelen we naast het gasthuis. Het eerste gasthuis hier was een privé-initiatief van pastoor Biddeloo, die hiervoor niet eens de steun van het gemeentebestuur kreeg. Het werd gebouwd omstreeks 1873 toen hier heel wat miserie was.

Achter de Lindekensbeek onmiddellijk rechts af. Opgelet hier ! Het wegeltje is de eerste meters moeilijk zichtbaar. We doorkruisen het Gasthuisbos en komen dan aan de weiden van "In 't Plat". Vroeger liep het wegeltje dwars door de hoge weide, maar om veiligheidsredenen - \pm 75 runderen in de weide - werd het paadje nu langs de bosrand gelegd. Hier hebben we een enig uitzicht over de vlakte tussen de Lindekens- en de Rottebeek in de richting van Lier. Voorbij de oude vervallen hoeve, die weldra de naam "Prinsenhoeve" zal dragen (naar de naam van de vroegere bewoners), links de bosrand blijven volgen. In dit waterrijk gebied was de hoeve vroeger dikwijls slechts bereikbaar ... per boot ! We steken de Rottegracht over en volgen de weg die evenwijdig met de beek naar het oude gehucht Borchout, later Eyndepoel geheten, loopt. De hoeve links is 't Borchout, eeuwenoud en reeds gekend van in de 13e eeuw. In de 15e eeuw was er een 'duifhuis' aan. Duiven mochten toen niet overal of door iedereen gehouden worden. Dat was enkel een voorrecht van de heren. Voorbij de monumentale schuur (18e eeuw) van de laatste boerderij van dit gehucht (!) slaan we de Terlakenweg in. Hier zien we voor ons de witgeschilderde schuur en de torenhoeve van het hof Terlaken - spijtig verkeerdelijk 'Galerij Dobbelhoeve' - genoemd. Vooral de schuur is enig gelegen onder oude treurwilgen. De toren werd aan deze hoeve in 't begin van deze eeuw aangebouwd. De galerij is steeds gratis toegankelijk wanneer er een tentoonstelling loopt. Men is er altijd welkom !

Rechterover deze hoeve, een honderdtal meter van de weg in de richting van het dorp ligt de 'Kerkesteede', tot voor enkele jaren eeuwenlang eigendom van de kerk van Kessel. Over de Lindekensbeek links zien we enkele kleine verhevenheden. Hier liggen de overwoekerde puinen van het Kasteel Hof Terlaken of (het oude) Kesselhof. In 1914 verdween het uit het landschap toen het door het Belgisch Leger in brand werd gestoken. Gedeeltelijk zichtbaar is nog een stuk van de oude vestigingsgracht. Ligt hier de oorsprong van de naam van onze gemeente, Kessel, Castellum, wat kleine versterking, bolwerk betekent ? Of werd het gebouwd als middeleeuws verdedigingswerk aan de Nete ?

Tegen de Liersesteenweg zien we op enkele honderden meter voor ons de achterzijde van twee andere hoeven van Terlaken. Deze hoeven gebouwd tussen 1920-30 werden voor de de Roye's gebouwd als vergoeding voor oorlogsschade van het afgebrande kasteel.

Vertrekkende van het kasteel naar deze twee hoeven, was tot 1914 de prachtigste beukendreef van uren in de omtrek. De boomstammen haalden een omtrek van 6 meter. Zij werden alle afgezaagd op bevel van het Belgisch Leger daar zij in het gezichtsveld tussen het fort van Kessel en Lier vielen. Baron de Roye de Wichem stond er als een kind bij te wenen toen de bomen werden afgezaagd.

Aan de Lindekensboom - zo heet heel Kessel deze kastanjelaar - rechts het karrespoor nemen naast de weiden. Links, achter enkele rode beuken de hoeve van Eugène Noiron, die samen met het Kempisch huisje ernaast, een schilderachtig geheel uitmaakt. Het paadje volgen tot voorbij de visput van 'Ieder zijn Recht' en zo terug naar 't dorp.

Een zeer aangename en toch niet al te vermoeiende wandeling ! Opgelet, bij regenweer liefst met hoge schoenen deze wandeling maken.

Frans Lens

DE DEIRMENIE

Je mag er van denken wat je wil maar in een dorp, dat zich zelf een beetje respecteert, moet een fanfare of een harmonie zijn en soms wel twee ook. Een dorp zonder een muziekmatschappij is een dood dorp, een dorp van niemendal.

Hier bij ons in Kessel hadden ze dat wel begrepen en kort na de eerste oorlog werd er een gesticht. De fanfare 'De Oudstrijders' had dan ook een lang en vruchtbaar leven achter de rug.

Ge kunt niet geloven wat een indruk zo'n fanfare op de mensen maakt. Als ze door het dorp trekt laten de mensen alles vallen, gaan alle deuren wagewijd open, en komen buiten om de muzikanten bemoedigend aan te kijken. 'Hoor de toetemannen zijn daar !' zeggen de moeders en grootmoeders tot de kleuters en buiten op het trottoir dansen ze een pasje mee op de muziek. De straatbengels roepen elkaar bewogen toe 'De deirmenie is doa !' en hollen de muzikanten tegemoet.

Vroeger jaren moeten de kinderen wel heel wat muzikaler geweest zijn dan tegenwoordig. Als de fanfare uittrok danste een hele bende jongens en meisjes voor de muzikanten uit en hoe verder men trok hoe groter die groep steeds maar aangroeide. Hun beentjes konden er eenvoudigweg niet blijven bij stilstaan. Het klonk als de wondere muziek uit de toverfluit van de rattenvanger van Hamelen.

Voorop stapte, recht als een kaars, de fiere vaandrig met de vlag 'Fanfare De Oudstrijders', die wapperde in de wind. Een stoere piot met de helm op het hoofd, het geweer in de aanslag en met de bajonet erop. Zie, zo iets dat sprak de bengels aan! 't Is alsof ge 't kille staal al vlijmscherp tussen uw ribben voelt. Onder het geroffel der trommels, de zware dreunen van de grosse-caisse en de opzweepende kreten en stoten van bugels en trompetten voelt men zich precies al ten strijde trekken. Den dikke Helleman kon van die korte nijdige slagen geven en zo duchtig erop losslaan dat Nest de Kroon, die het logge ding op zijn gekromde rug droeg, er telkens efkens van opzij schoof en zijn pas kwijtraakte. De koperen instrumenten blonken als een spiegel en de mannen, de ogen strak op het muziekboekje gericht, haalden er de puurste tonen uit. De ene perste de lippen krampachtig op elkaar, de andere blies zijn kaken bol als een ballon. De ene werd bleek van de inspanning, de andere sloeg er rood en paars van uit. Maar 't mocht gehoord worden! Het klonk effenaf schoon. Achter de muzikanten stapten op de kadans een hele schaar 'moembers' of leden en ereleden met een dikke sigaar in hunne kop. Er waren zelfs invaliden bij, met één been en zo, en vol met eretekens op hun fiere borst.

Men stapte fors en vierkant op de maat van de marsmuziek. De kracht van onze moedige soldaten aan de IJzer, die vier lange jaren modder en staal hadden getrotseerd, straalde er nog uit. Om de mannen wat rust te geven en weer op adem te komen, werd er af en toe eens halte gehouden aan een of ander café. Voor de herberg werd dan nog even voortgespeeld en ophet teken van de chef die reeds in de open deur stond, afgeblazen. De grote trom en de bombardons werden achteloos tegen de gevel gezet. De kleine instrumenten mochten mee naar binnen als een kostbaar bezit. Het werd daar binnen een geweldige drukte. Menige pint werd er getapt en het smakelijke vocht door de keel gezwolgen. Er werd natuurlijk druk weg en weer gepraat en gediscussieerd. De kinderen buiten stoeiden rond als uitgelaten lammeren. De stoutsten riskeerden al eens een paar noten op een der bombardons of gaven een doffe slag op de grote trom tot de tamboer er een einde aan maakte en iedereen verwittigde om weer buiten te komen. Het duurde altijd een hele poos eer iedereen er weer was. Op het teken van de muziekmeester zette de muziek weer fors in en trok men verder.

Dat bracht af en toe wat meer leven in het dorp. En dat was nodig ook.

Bij een huwelijk van een van de leden werd er 's avonds een serenade gebracht en mochten de mannen een druppeltje komen drinken en verder in de zaal een vaatje leeg maken. Meester Witjes hield dan telkens een gelegenheidstoespraak en de mensen waren er diep door ontroerd, want het rijmde allemaal zo schoon dat ge 't niet kunt zeggen. Want dichten dat die man kon ! Het was alsof hij de rijmpjes zo maar uit zijn mouwen kon schudden. Dat was hem allemaal niemendal.

Bij kermistijd trokken ze telkens door het dorp en gaven ze 's maandags een concert op het pleintje voor 't gemeentehuis. De kinderen brachten van overal stoelen bijeen en de pupitters werden klaargezet. Er werden dan allerlei mooie aria's ten gehore gebracht en pittige marsen gespeeld. Telkens stonden er dan vele mensen geïnteresseerd te luisteren en men had veel belangstelling voor de kunde van de chef en zijn muzikanten, die de zwarte stipjes van hun muziekboekje in zulke heerlijke tonen konden omtoveren. Mon Van den Bergh kon zo van die hoge tonen uit zijne kleine bugel pítsen dat de oren er van tuitten en iedereen heel en al bewondering was.

De chef, Fons Van Regenmortel, ook wel het heerken genoemd, had zijn mannen in de hand en kon ze het beste van zichzelf doen geven.

In de twee processies was de fanfare telkens op post, maar dan ging het heel wat trager, daarom klonk de muziek dan ook meer wijdingsvol. Wie stelt er zich een processie voor zonder muziek ?

Maar met verloren maandag dan ging men er duchtig op los. Dan werd het jaarlijks teerfeest gehouden. Men zette de dag in met een H. Mis voor de gesneuvelden en de afgestorven leden, je weet wel voor degenen die hun leven voor 't vaderland gegeven hadden of wiens leven het vaderland zelf had afgenomen. Nadien was het gans de dag feest en werd er van de ene herberg naar de andere gestapt. De vrouwen waren er dan ook bij en die beleefden er niet minder deugd aan.

Die dansten achter de muzikanten aan en wierpen de beentjes hoog in de lucht. Waar werd halte gehouden wipten de vrouwen als jonge hinden in het rond. Ze schenen er nooit genoeg van te krijgen. De mannen werden al maar lomer. Ze hadden maar al te veel grote pinten gepakt die zwaar in hun benen begonnen door te wegen. 's Avonds trokken ze nog altijd verder rond. Ze hadden speciale carbuurlantaarns bij voor de verlichting van hun muziekboekjes. De muziek was wel niet meer zo keurig en menige noot viel een tijdje buiten de maat maar iedereen vond dat natuurlijk want van al die vette kost en het vele biër kon het wel niet anders.

's Anderendaags waren ze nog niet uitgebulderd en dan trokken ze naar Nijlen en de andere omliggende dorpen. Een drietal dagen duurde dat zo eer de oververmoeide ledematen tot rust konden komen. Dat was nog eens feesten ! En iedereen had het daar voor over ! Nu kan dat niet

meer. De mensen leven niet zo innig meer in gemeenschap. De grote, hechte vriendschap onder de mensen is door onze hebzucht en egoïsme totaal teloor gegaan !

Ghislain Verreydt

STAKING IN DE KLAS

Toen ik nog in de fleur van mijn leven was en als leerkracht fungeerde in het 6e leerjaar van de Gemeentelijke Jongensschool, had ik de gewoonte, iedere schoolweek, donderdags, drie vraagstukken op 't bord te schrijven, die een toepassing waren, op de rekenlessen, die vorige dagen gegeven werden.

Nu was het zo, dat we op zekere donderdag conferentie hadden te Berlaar en dat het voor de jongens geen school was. Vrijdags dan na de godsdienstles vroeg ik de jongens hun schrijfboek van huiswerk te willen nemen om de vraagstukken, die op 't bord stonden, af te schrijven.

Direkt ging er een hevig protest op vooral op aandringen van Fonske De Vos, die luidop verklaarde dat de donderdag voorbij was, ze het absoluut niet deden en in staking gingen ! Hoe ik er ook maar op aandrong,

het toch maar te doen, in hun eigen belang, het hielp allemaal geen sikkepit.

En ge hadt toen eens moeten zien, hoe eensgezind de leerlingen de armen gekruist hielden, hoe roerend stil het in de klas werd, de meester achter zijn lessenaar altijd maar strak bekijkend, in afwachting van wat er zou gebeuren.

Feit is nu ook, dat de leerlingen maar al te best weten dat de meester niet mag slaan.

Nu rees de vraag : Wie zal het winnen, de jongens of de meester ?

Zo waren roerend stil een 20-tal minuten verlopen. Wegens hun ongehoorzaamheid kroop mijn bloed waar het niet gaan kon, maar ik dacht "kalmte kan me redden". Op één van de laatste banken zag ik toen een paar jongens, die er niet gaarne meer bij waren, misschien uit vrees voor straf achteraf ! Met de regel in de hand ging ik naar beiden toe, sloeg een paar maal hard op 't blad van hun bank en zei treiterig gezind : "Gaat u schrijven, ja of neen !"

Op een weerlicht was de pen in de hand. Ze begonnen direkt en heel de klas volgde hun voorbeeld na.

Een paar minuten voor speeltijd was alles O.K. Ik bedankte de leerlingen voor de goede wil, die ze op 't laatst getoond hadden en daarop was het speeltijd. En degene die toen eerst de klas uitstapte was Fonske De Vos, die zich direkt op 't platform van de trap zette en terwijl zijn makers de trap afdaalden hen toen zo hard hij kon toeriep : "Mannen, de regering heeft het gewonnen !"

Ik overlaad me met geen schande het U te hebben verteld, want 't is echtig en techtig gebeurd.

Meester Witjes.

EN NOG MAAR EENS VERKAVELING

Plaats van het gebeuren : de gronden ten Noorden van de Kleine Putting tussen de stationswijk en de Bist. Deze gronden zijn beter gekend onder de benaming : 'Het goed van de Zager'.

Voor een paar jaar moest het gemeentebestuur van Kessel voorstellen indienen betreffende de herziening van het gewestplan. Het gemeentebestuur weigert dit gebied te erkennen als woongebied. Of die grond nu al dan niet voor bouwgrond in aanmerking komt laten wij in het midden.

Dit negatieve advies volgt de trage weg van de administratieve molen. Onlangs werd het nieuwe gewestplan goedgekeurd bij Koninklijk Besluit dat verscheen in het Staatsblad van 27 augustus 1976. Uit dit nieuwe gewestplan blijkt dat er ergens een 'abuus' gebeurd is dat niet juist is. Een gedeelte van deze kwestieuze gronden blijken nu wèl woongebied te zijn en leunen aan bij de Bist. De minister heeft om 'onbekende' redenen nog maar eens het advies van een souvereine gemeenteraad in de prullemand gegooid.

Intussen waren deze gronden van de hand gegaan als LANDBOUWGROND. De nieuwe eigenaar, die in Kessel zo al 't een en 't ander verkaveld heeft, liet er geen gras meer over groeien. Hij diende bij het Kessels gemeentebestuur een verkavelingsplan in dat door de raad tijdens de raadszitting van juli 76 prompt werd verworpen. De nieuwe eigenaar veegt zijn machtige voeten aan dit besluit en begint zonder zich aan iets te storen met grondwerken. Op de Bist komt een aktie los omdat er gevreesd wordt voor onveiligheid op de weg en verdwijning van natuurschoon. Onder druk van de actiegroep doet het gemeentebestuur de werken stil leggen die door de verkavelaar als 'distelrooing' bestempeld werden. Daarmee is hij dan de eerste boer die distels rooit met een bulldozer!

Intussen werden reeds meerdere nieuwe plannen voor deze verkaveling opgemaakt en werden er reeds percelen als bouwgrond te koop aangeboden zonder dat er ook maar een schijn van wettelijke nutsvoorzieningen voorhanden is !!!

Wij vragen ons af of de wetten enkel moeten nageleefd worden door de kleintjes. Of werden de gewestplannen dan in eerste instantie ontworpen om bepaalde personen grof geld te laten verdienen ?

In deze zwoele tijd van vage kiesbeloften en gerinkel van zilverlingen zou menig gemeentelijk bestuurder of kandidaat bestuurder in de verkiezing kunnen komen een goedkoop stukje grond te bemachtigen of een tweede.

Wij houden het in 't oog.

VERKIEZINGEN

In ons Kerstnummer van verleden jaar hadden we beloofd nog eens terug te komen op de fusie en haar gevolgen. We gaan er geen politiek forum van maken maar toch moeten er ons enkele bedenkingen van het hart.

Het staat nu reeds vast, dat de fusie ons véél, zéér véél geld gaat kosten, ook omdat er dit jaar nog vlug enkele geldverslindende projecten door de gemeenteraden werden gejaagd.

Van sport- en andere schuren zullen wij maar zwijgen om niet in politiek vaarwater terecht te komen.

Alleen voor het gasthuis - en wij geven toe dat de vergelijking moeilijk door te trekken is - werden geen geldverslindende projecten gepland. Zotte kosten voor politieke modeverschijnselen kwamen enkel in aanmerking om kleine groepjes te paaien.

Onze ouderen van dagen tellen niet meer mee.

Intussen hangen de politieke reclameborden uit en worden de briefbussen volgepropt met kiesbeloften, de ene al leugenachtiger dan de andere. Op zeer duur papier staan de smoelekes afgedrukt van de stoere mannen (en zeldzame vrouwen) die van de 'gefusilleerde' gemeente een paradijs op aarde zullen maken waar iedereen alles krijgt zonder te moeten betalen.

Over de kandidaten zullen we weinig zeggen, wij zijn ten slotte nog geen Nijlense politiciers. Er werd overgelopen van de ene partij naar de andere alsof het 'schummeleren' was. Sommige kandidaten willen of wilden kost wat kost bij de fusionerende partij blijven om hun judaswerk te kunnen verzilveren. Anderen waren het kotsbeu of durfden het volksoordeel niet meer trotseren, of werd hen soms iets beters beloofd ? Sommige kandidaten hadden we, om deontologische redenen, liever niet op een lijst gezien omdat de Nijlense methode om gemeentepolitiek te voeren zeer gemeen en drekkig is. Allicht vliegen er spatten die stinkend blijven kleven op hun eigen reputatie en die van de instelling die zij vertegenwoordigen.

Maar, nu de propagandamolen van de verkiezingen toch volop draait, kijken wij benieuwd uit naar de programma's van de partijen. Wij zijn echt benieuwd welke plannen er gesmeed worden voor meer groen en milieuhygiene.

Om te besluiten keren we terug naar ons Kerstnummer van 75; wij verwachten van de Kesselaars dat zij consequent zullen blijven. Wanneer gij alléén in het stemhokje staat kunt gij een laatste keer op afdoende manier uw gedacht zeggen over de fusie. Gij kent nog de Kesselaars, die, tegen de volkswil van de echte Kesselaars in, de fusie wilden en ze lieten afdwingen uit louter berekening. Sommige namen vindt ge terug op het blad dat ge meekrijgt in het hokje van de waarheid. Kesselaar...wees dan Kesselaar....!

IN 'T KORT GENOTEERD

F.C. Kessel vierde haar vijftigjarig bestaan. Gaarne sluiten wij aan bij de hulde die aan "de ploeg" is gebracht. Zij bewijzen tenminste dat de gemeenschap geen 125 miljoen moet opdraaien voor de zo verafgode sport de dag van vandaag.

Uit de oude doos hebben we een ontwerp voor een eerste (?) vlag opgediept. Vandaar ook de correcties die werden aangebracht. Het dateert van 1930.

Je gelooft het niet als je het niet zelf gezien hebt, maar hoog boven op de Zwitserse gletscher waar de Rhône ontspringt, kan je zien hoe ons leefmilieu naar de bliksem gaat, want tot op een hoogte van meer dan tweeduizend meter zit een roetlaag, vuile vegen zwart op de sneeuw, en daarvoor zijn verantwoordelijk : chemische en andere bedrijven, het snelverkeer, de luchtvaart. Alleen waar het ijs gespleten is, waar er kloven ontstaan, kan je nog zien hoe het oorspronkelijk allemaal geweest is. En lezen we daarnet niet dat hoge bergtoppen in Noorwegen, milieuhinder en schade ondervinden van de industrie uit het Duitse Ruhrgebied? Zo zie je maar.

Toch allemaal dingen die een mens doen nadenken. Wordt milieuhinder en -vernietiging dan toch iets zoals de atoombom : we weten allemaal dat de dreiging er is, - het zwaard van Damocles - maar we "leren ermee leven"...

Toen de Club van Rome met haar rapport kwam, stonden de kranten bol van de waarschuwingen.

Nu worden er zakelijke mededelingen verstrekt, tenzij het om een ramp gaat als in Italië. Maar ook een gifwolk is weinig meer dan sensationeel "nieuws". Wat gaat er uiteindelijk VERANDEREN ?

Tijdens de raadszitting van 26 augustus jl. werd er besloten bomen aan te planten op de parking van het Kardinaal Cardijn plein. Waarom moesten de honderdjarige bomen dan sneuvelen enkele jaren geleden ?

Destijds werden wij door onze gemeentevaders voor onnozelaars en dagdromers aanzien omdat wij hen haast smekend gevraagd hadden deze prachtige eeuwenoude bomen te sparen.

Zullen de bladeren dan nu niet meer in de pissijn waaien? En krijgen de vogels dan een luier aan om niet meer op de auto's te kkk.....

Verantwoordelijke Uitgevers

Davidsfonds Kessel
Romein Verreydt
Landstraat, 37/2
2508 KESSEL

Groencomité Kessel
Herman Van Regenmortel
Salvatorbaan, 9
2508 KESSEL

Heemvrienden Kessel
Frans Lens
Berlaarsesteenweg, 31
2508 KESSEL